

2015-ci il ölkəmizdə kənd təsərrüfatı ilidir

Bağlarda bol üzüm yetişib

Qəbələnin Savalan vadisi münbit və məhsuldar torpaqlara malikdir. Burada sovetlər dövründə kolxoz və sovxozlar taxıl, sonralar isə texniki və süfrə sortlarından ibarət bol və keyfiyyətli üzüm yetişdirirdi.

Sovetlər birliyi dağılandıqdan sonra kolxozlar kiçik sahibkarlara, fermer təsərrüfatlarına çevrildi.

Müstəqilliyin ilk illərində isə burada əkin-biçin aparılmadı və bir müddət sahələr boş qaldı. Eyni zamanda buradakı üzüm bağları bəzi səhlənkar adamların səhvləri ucbatından məhv oldu.

2000-ci ilin əvvəlindən sahibkarlığın inkişafına dövlətin qayğı və diqqətinin nəticəsində yeni iş adamları meydana çıxdı. Həmin iş adamlarından biri də həmyerimiz Arif Rəhimovdur. Onun təşəbbüsü və təsisçiliyi ilə Savalan vadisində yenidən üzüm bağları salınmağa başlandı. Dövlətin maliyyə dəstəyi ilə Fransadan və İtaliyadan müxtəlif texniki və süfrə çeşidli üzüm tingləri gətirilərək yeni bağlar salındı.

Hazırda burada 298 hektar sahədə 14 növ süfrə, 21 növ texniki sortlardan ibarət üzüm bağları var. Bu bağlar artıq bir neçə ildir ki, bar verir. Bar verən bağlardan ildə 1000 tondan çox məhsul yığılaraq həm bazarlarda satışı, həm də şərab istehsalı zavoduna göndərilir. Hazırda bağlara və şərab emalı zavoduna Əjdər Şəfizadə rəhbərlik edir. Onun təşkilatçılığı ilə üzüm bağlarında və Şərab emalı zavodunda mövsümi işlərlə əlaqədar xeyli sayda fəhlə və mexanizatorlar çalışırlar.

Əjdər Şəfizadənin gərgin əməyi və təşkilatçılığı sayəsində üzüm bağlarını suvarmaq məqsədi ilə 4 min kubmetr su tutumu olan hovuz tikilmişdir.

Qaraçaydan 2 km uzunluğunda yeraltı borularla su xətti çəkilmişdir.

Üzüm bağlarını bu qayda ilə suvarırlar. Ona görə də bağlarda bol və keyfiyyətli üzüm yetişib. Təqdirəlayiq haldır ki, burada fəhlələrin və bağbanların rahatlığı üçün lazımi şərait yaradılmışdır. Qonaq otaqları, fəhlələr üçün hamam və başqa xidmət şəraitləri təşkil olunmuşdur.

«ASPI-AQRO» MMC-nin baş aqronomu Oqtay Əzizov söhbət əsasında dedi ki Savalan vadisində bol məhsul əldə etmək üçün və üzümçülüyn inkişaf etdirilməsində, yetişdirilməsində briqadirlərdən Ayaz Maqsudovun, Dəmir Məlikovun, İnşallah Seyidovun, Ramazan Qəhrəmanovun, Mirzə Abdurrəhmanovun, Əfrim Bayramovun, Vüqar Ağayevin Vəfa İsmiyevanın və digərlərinin əməyi çoxdür.

Mexanizatorlardan Şirvan Əhmədovun, Zahir Məmmədovun, Səxavət Məmmədovun, Tural Qədirovun, Eynulla Qəhrəmanovun, Kamil Aslanovun, Alim Məmmədovun, Emin Qarayevin adlarını fərhlə çəkmək olar. Qeyd edək ki, fəhlə və mexanizatorlara diqqət və qayğı göstərən sahə rəisi Azər Məmmədovun və uzun müddət üzümçülük sahəsində öz işgüzarlığı ilə tanınan nəzarətçi Nəzakət Muradovanın bu sahədə səyi və işgüzarlığı daha böyükdür.

Ötən il həmin üzüm bağlarında çalışan briqadirlər, fəhlələr və mexanizatorların gərgin əməyi nəticəsində 1000 tondan artıq üzüm yığılıb zavoda təhvil verilib, həm də bazarlarda satışı göndərilib.

Üzümün şəkərliliyi çox yüksək olmuşdur. Bu il həmin üzüm sahələrindən ötən ildən də çox məhsul toplanacağı nəzərdə tutulub.

Üzüm bağlarından yığılmış üzümün şərab emalı zavoduna daşınmasında sürücülərdən Adil Qədirovun, İttifaq Atakişiyevin, Elçin Alışanovun və Əlibəy Qarayevin adını fərhlə çəkmək olar.

Çələbi DÖNMƏZ.

Qəbələ ölkəmizin böyük iqtisadi potensiala malik kənd təsərrüfatı rayonudur. Buranın aqrar bölməsi çox sahəlidir. Rayonda əkinçiliklə yanaşı, heyvandarlığın inkişafı da kənd əməkçilərinin diqqət mərkəzindədir. Burada hazırda onlarla fermer, mülkiyyətçi mal-qara, qoyun-keçi saxlamaqla məşğuldur. Cari ilin birinci yarımiliyinin yekununa görə rayon üzrə 48270 baş inək və camış, 218540 baş qoyun və keçi saxlanılır. Ölkədə heyvandarlıq məhsullarına olan tələbatın ödənilməsində Qəbələ xüsusi rol oynayır. Rayonda heyvandarlıq indi ən gəlirli sahə hesab olunur. Çəkilen zəhmətin qarşılığında əldə edilən yüksək qazanc isə kəndlinin yaxşı yaşamasını stimullaşdırır. Mal-qaranın cins tərkibinin yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər naxırda mal-qaranın intensiv inkişafına müsbət mənada əhəmiyyətli təsir göstərir və heyvandarlıq məhsullarının istehsalında nəzərəcarpacaq dərəcədə artım əldə edilir. Xarici dövlətlərdən lizinq yolu ilə alınıb gətirilən məhsuldar cinsli mal-qaranın naxırda xüsusi çəkisi rayonumuzda artmaqdadır. Mal-qaranın cins tərkibinin yaxşılaşdırılmasında müntəzəm texnologiya olaraq süni mayalanma işinin səmərəli təşkili də böyük əhəmiyyət kəsb edir. İndi rayonun təsərrüfatlarında 6 süni mayalanma məntəqəsi fəaliyyət

Qəbələdə mal-qaranın cins tərkibi yaxşılaşdırılır

göstərir. Cari ilin 6 ayı ərzində 1839 baş inək və düyələrdə süni mayalanma aparılmış və nəticədə 1319 baş sağlam buzov alınıb ki, bu da böyük uğur sayılır. Süni mayalanma işinə xüsusilə rayonda fəaliyyət göstərən 2 heyvandarlıq kompleksləri, eyni zamanda Vəndam, Nic qəsəbələrində və kəndlərdə heyvandarlıqla məşğul olan mülkiyyətçilər daha yaxşı təşkil edilər.

Əldə edilmiş bütün bunlar ümumən kənd təsərrüfatının, eləcə də heyvandarlığın inkişafına dövlətin köməyinin bəhrəsidir. Elə bu günlərdə-avqust ayının 21-də Prezident İlham Əliyev heyvandarlığın inkişafı ilə əlaqədar mühüm sərəncam imzalamışdır. Prezidentin bu sərəncamı ilə yüksək məhsuldar genetik potensialı olan heyvanların baş sayının artırılması və bu sahəyə marağın gücləndirilməsi üçün süni mayalanma yolu ilə alınmış hər baş buzova görə heyvan sahibinə 100 manat məbləğində subsidiya verilməsi qərara alınmışdır. Bu qərar Nazirlər Kabinetinə göndərilmiş və 2 ay ərzində öz həllini tapacaqdır. Prezidentin «Heyvandarlığın inkişafına dövlət

dəstəyinin gücləndirilməsi haqqında» sərəncamı Qəbələli heyvandarların ürəyincə olmuşdur. Bu sərəncamda sahənin daha da inkişaf etdirilməsi üçün dövlət tərəfindən alınmış vəsait, o cümlədən süni mayalanma yolu ilə ayrılan hər bir buzov üçün 100 manat subsidiyanın verilməsi fermer və sahibkarlara yeni stimül vermişdir. İndi onlar yaxşı başa düşürlər ki, artıq intensiv metodlara keçməyin vaxtı çatmışdır. Baş sayı etibarilə daha az mal saxlayıb daha çox ət, süd əldə etmək onların özü üçün sərfəlidir. Bu eyni zamanda müxtəlif növlərdən olan yemlərə, dərman preparatlarına, digər vasitələrə qənaət etmək deməkdir.

Ümumiyyətlə, dövlət başçısının qayğısı və diqqəti bizi yeni uğurlara səsləyir. Elimizin ənənəvi təsərrüfat sahəsi olan heyvandarlıq yeni yüksəliş yoluna qədəm qoyur. Ölkədə ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün maldarlıqda dünya təcrübəsinə, ən müasir elmi əsaslara söykənən əsl yüksəliş mərhələsi başlanır.

İmran MƏHƏRRƏMOV,
Qəbələ Zona Baytarlıq
Laboratoriyasının direktoru.

Keyfiyyətli toxum bol məhsul deməkdir

Keyfiyyətli və yüksək sort toxum taxıl istehsalının artırılmasında başlıca rol oynayır. Bəri başdan qeyd etməliyəm ki, dövlət standartlarının tələblərinə cavab verməyən toxumu torpağa səpmək olmaz.

Çox təəssüf ki, bəzi hallarda taxılçılar ölkəyə kənddən idxal olunan mənşeyi, sortu, səpinə yararlığı, yerli şəraitə uyğunluğu bilinməyən və yaxud da öz istehsalları olan əmtəəlik taxıldan toxum kimi istifadə edərək səpin aparırlar. Kəndlinin əməyinin hədəf getməsinə və taxılın məhsuldarlığının aşağı düşməsinə səbəb olur.

Yadda saxlamaq lazımdır ki, xəstəliklərə davamsız, sort qarşılığı olan sahələrdən əldə olunan məhsulun keyfiyyəti həm standartlara cavab vermir, həm də ümumi istehsalın məhsul-

darlığı aşağı düşür. Əkin sahələrinə gübrələrin verilməsi aqrotexniki qaydada aparılmalıdır. Suvarma işləri də yalnız toxumun potensial imkanları nəzərə alınaraq aparılmalıdır.

Məhsuldarlığın və məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsində hər bir regionun torpaq-iqlim şəraitinə uyğun intensiv sort toxumlardan istifadə edilməsi məsləhətdir. Aparılmış sort-sınaq işlərinin nəticəsi göstərir ki, bizim rayonun torpaq-iqlim şəraitinə «Şəki-1», «Azəri», «Mirbəşir-128», «Qobustan» buğda sortlarından, «Cəlilabad-19» arpa sortundan istifadə etmək məqsədə müvafiq hesab edilir.

Toxum mütləq alağ otları və digər qarışıqlardan təmizlənməlidir. Buna əməl olunmasa, səpindən sonra çıxan alağ otlar

ı bitkilərin normal inkişafını ləngidəcəkdir. Son nəticə ondan ibarətdir ki, taxılçılığın inkişafında sertifikatlı toxum mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Toxumun səpinə hazırlanması çox mühüm texnoloji proses olub məhsuldarlığa bir başa təsir edən amildir. Müşahidələr deməyə əsas verir ki, bəzi hallarda taxıl əkini ilə məşğul olan torpaq sahibkarları toxumun səpin keyfiyyətini, təmizliyini, cücərmə qabiliyyətini, boyatma qüvvəsini, mütləq çəkisini, təsərrüfat yararlığını, xəstəlik və ziyanvericilərə sırayətlənməsini müəyyənləşdirmədən səpin aparırlar. Belə laqeyd münasibətin nəticəsində məhsul istehsalı azalır, əkinçinin əməyi hədəf gedir.

(Ardı 8-ci səhifədə).